

PLAN FÖR LÄKEMEDELSBEHANDLING I SMÅBARNSFOSTRAN OCH FÖRSKOLAN

Som grund för denna plan för läkemedelsbehandling är Social- och hälsovårdsministeriets år 2007 utgivna handbok "Säker läkemedelsbehandling. Nationell handbok för genomförande av läkemedelsbehandling inom social- och hälsovården."

Den här planen har utarbetats i samarbete mellan småbarnsfostran och hälsovården. Planen följs i den kommunala dagvården och förskolan inklusive köpta tjänster, och den bifogas som en del av krisplanen eller riskhanteringsplanen. Utgående från detta planerar varje verksamhetsenhet de åtgärder som är nödvändiga med tanke på läkemedelbehandlingen efter varje enskilt barns behov.

Inom småbarnsfostran i daghemmen och gruppfamiljedagvården genomförs läkemedelbehandling i olika verksamhetsmiljöer och av arbetstagare med varierande utbildning. Verksamhetsmiljöer där läkemedelsbehandlingen genomförs av andra personer än sådana som är yrkesutbildade inom hälsovården kallas i handboken "Säker läkemedelsbehandling" atypiska sektorer som genomför läkemedelsbehandling. Personer som saknar utbildning i läkemedelsbehandling kan i enskilda fall eller efter en individuell plan och efter fullgod tilläggsutbildning delta i läkemedelsbehandling som genomförs på naturlig väg (mun, näsa, ögon, öron, ändtarm) och under huden.

1. Läkemedelsbehandling vid enheterna

Läkemedelsbehandling som genomförs i småbarnsfostran och förskolan är antingen läkemedelsbehandlig för sjukdom som kräver omedelbar behandling eller läkemedelsbehandling vid kronisk sjukdom. I småbarnsfostran och förskolan genomförs läkemedelsbehandling enligt en individuell läkemedelsbehandlingsplan (bilaga 2) som görs för barnet i nedanstående fall:

1. Kräver omedelbar behandling
 - a. behandling av anafylaktisk reaktion (plötslig, allergisk, chockartad reaktion)
 - b. behandling av insulinchock
 - c. behandling av kramper (feberkramper, epilepsi)

2. Underhållsbehandling vid kronisk sjukdom
 - a. insulinbehandling vid diabetes

I daghem med skiftesvård kan man dessutom genomföra underhållsbehandling av barnets kroniska sjukdom (t.ex. astma) eller läkemedelsbehandling som ges som en kur (t.ex. antibiotikabehandling) eller feber- och värkläkemedelsbehandling av plötsligt insjuknade barn enligt en på förhand uppgjord plan och avtal, om barnets läkemedelsbehandling på grund av en lång vårdperiod inte kan ordnas på annat sätt.

2. Aktörer och uppgifter i anslutning till läkemedelsbehandlingen

Enhetens chef (daghemsföreståndaren) ansvarar för att förankra denna plan i sin egen enhets verksamhet och för att det finns tillräckligt med kunskap och sakkunskap i enheten och uppgifterna behandlas professionellt och att man ser till att uppgifterna inte sprids till utomstående.

Vårdnadshavaren ansvarar för uppgifter om barnets behov av läkemedelsbehandling och all för läkemedelsbehandlingen nödvändig information står till förfogande. Vårdnadshavaren ansvarar också för att leverera barnets individuella läkemedel och att vid behov överföra information mellan olika aktörer.

Alla aktörer som deltar i barnets läkemedelsbehandling arbetar i samråd med vårdnadshavarna.

Den som ger läkemedlet ansvarar för att han eller hon verkar enligt den uppgjorda planen.

Alla vuxna i enheten ansvarar i nödsituationer för första hjälpen.

3. Plan för barnets läkemedelsbehandling

Varje barns behov av läkemedelsbehandling planeras och bedöms av den aktör som vårdar barnet. Denna kan vid behov användas som sakkunnig. Planen för läkemedelsbehandling (bilaga 2) görs upp i samarbete mellan den instans som vårdar barnet, den aktör som genomför läkemedelsbehandlingen och barnets vårdnadshavare. När planen görs upp övervägs behovet av barnets läkemedelsbehandling och uppföljning av barnets hälsotillstånd samt i vilken omfattning och med vilka åtgärder man kan svara mot dessa behov.

Barnets läkemedelsbehandlingsplan görs upp i nedanstående situationer:

- man vet att barnet behöver omedelbar läkemedelsbehandling i vissa situationer (t.ex. risk för anafylaktisk chock, kramper)
- barnet har en kronisk sjukdom (diabetes), för vilken han eller hon behöver regelbunden av utomstående genomförd läkemedelsbehandling under dagvårdsdagen
- barnet har en sjukdom där läkemedelsbehandlingens verkan ska följas upp under dagen.

I läkemedelsbehandlingsplanen antecknas:

- vilken sjukdom eller vilket symtom der är fråga om
- när behövs läkemedelsbehandling

- vem behöver veta om den här planen
- var förvaras läkemedlet
- hur ges läkemedlet
- vem ger läkemedlet
- vilka andra åtgärder än givande av läkemedel förutsätter situationen
 - kallande av ambulans
 - meddelande till föräldrarna
 - vilka symtom iakttas
 - andra åtgärder som anknyter till givande av läkemedel (t.ex. mätning av blodsockret)
- när informeras vårdnadshavarna eller den vårdande instansen om givande av läkemedel
- hurdan kompetens behövs, vem utbildar, vem utbildas
- hur säkerställs tillräcklig kompetens hos dem som ger läkemedel
- förstörande av läkemedel eller använt redskap.

Bilaga 1.

Situationer som kräver läkemedelsbehandling i dagvården

Anafylaxi

Geting- eller bistick och födoämnen (t.ex. nötter, fisk, kiwi) kan orsaka plötsliga allergisymtom, som i allmänhet avtar av sig själv. Kraftiga reaktioner som snabbt blir värre kan ändå vara livshotande och patienten behöver omedelbart adrenalin som injiceras i arm- eller lårmuskeln för att hindra en hotande chock. Symtom på tillståndet är en stark hudreaktion, ansiktsrodnad, tätare puls och illamående. Andningen kan bli pipande och snabbare, rösten hesare och barnet har magont.

Om man känner till att barnet löper risk för anafylaktisk reaktion, ska man förbereda sig på den

- de som verkar med barnet får anvisningar för hur de ska handla i en anafylaxisituation
- hälsovårdaren eller den som vårdar barnet visar videofilmen Anafylaksia och instruerar personalen i hur EpiPen-pennan, som innehåller adrenalin, används
- de som deltagit i utbildningen får ett tillstånd att genomföra läkemedelsbehandlingen, som undertecknas av den läkare som är hälsovårdarens arbetspar

Diabetes

Vården av diabetikerbarn är individuell. Den specialiserade sjukvården svarar för diabetesvården. Den vårdande instansen planerar tillsammans med föräldrarna och i samråd med barnets dagvårdsplats de åtgärder som diabetesvården förutsätter och de frågor som ska beaktas i dagvården. Rehabiliteringsinstruktören för barn är i allmänhet kontaktperson. Den specialiserade sjukvården ger vanligtvis den behövliga handledningen i läkemedelsbehandling och säkerställer kompetensen i samarbete med föräldrarna och vid behov med barnrådgivningen. Tillstånd till att genomföra läkemedelsbehandling ges av den specialiserade sjukvården. För personalen bör enheten ha Diabetesförbundets publikationer: Diabetes hos barn under skolåldern – råd för barnomsorgen, Diabetes hos skolbarn – råd för skolan.

Feberkramper hos barn

Feberkramper förekommer uppskattningsvis hos fem barn av hundra, vanligtvis i åldern 1–2 år.

Trots att feberkramper påminner om epileptiska anfall, är det inte fråga om epilepsi.

Feberkramper behandlas med Diazepam-rektallösning.

Barnepilepsi

För vården av barnepilepsi svarar den specialiserade sjukvården, som tillsammans med föräldrarna bedömer vilka åtgärder och färdigheter som behövs i skolan och dagvården. I den individuella plan som görs upp för barnet beaktas en eventuellt behövlig omedelbar behandling av krampanfallet. Som läkemedel används Diazepam-rektallösning. Hälsovårdaren eller den vårdande instansen instruerar i användningen av Diazepam-rektallösning (säkerställer kompetensen) i samarbete med vårdnadshavarna.

Bilaga 2. Barnets individuella läkemedelsbehandlingsplan

Vårdnadshavaren svarar för att uppgifter om barnets behov av läkemedelsbehandling och all för läkemedelsbehandlingen nödvändig information står till förfogande. Vårdnadshavaren svarar också för avlämnandet av barnets personliga medicin. Alla som deltar i barnets läkemedelsbehandling samarbetar med vårdnadshavarna. Planen uppdateras tillräckligt ofta, åtminstone varje verksamhetsperiod, och alltid när det sker ändringar i läkemedelsbehandlingen.

I småbarnsfostran och förskolan ges endast receptmediciner som läkare skrivit ut för barnet. Läkemedlet ska alltid vara i sin ursprungliga förpackning och doceringen ska framgå av den.

LÄKEMEDELSBEHANDLINGSPLAN FÖR BARNET/DEN UNGA

Barnets namn:	Personbeteckning:

Vårdnadshavarnas namn:	Telefonnummer, där de kan nås under dagen:

UPPGIFTER OM LÄKEMEDLET OCH LÄKEMEDELSBEHANDLINGEN

Läkemedel 1	Läkemedlets namn:			
Sjukdom som behandlas med läkemedlet	Docering och sätt att ge läkemedlet	Läkemedlet har tagits emot Datum och arbetstidens initialer	Sista användningsdatum för läkemedlet	Läkemedlet förvaras

Läkemedel 2	Läkemedlets namn:			
Sjukdom som behandlas med läkemedlet	Docering och sätt att ge läkemedlet	Läkemedlet har tagits emot Datum och arbetstidens initialer	Sista användningsdatum för läkemedlet	Läkemedlet förvaras

Information om läkemedelsbehandlingen ges följande personer, av vilka någon ger läkemedlet: (gruppens personal)

INSKOLNING I LÄKEMEDELSBEHANDLING

För personalens inskolning i läkemedelsbehandling av barn svarar (vårdande läkare eller hälsovårdare):

Den vårdande instansens kontaktuppgifter:

Förfaringssätt i undantagssituationer (t.ex. utflykter, motionstimmar; skiftesvård):

ÅTGÄRDER OCH UPPFÖLJNING SOM HÄNFÖR SIG TILL LÄKEMEDELSBEHANDLINGEN

Övriga eventuella åtgärder (t.ex. mätning av blodsockret):

Följande symtom iaktas:

Vårdnadshavarna kontaktas i nedan nämnda situationer:

Hälsovårdaren eller den instans som vårdar barnet kontaktas i nedan nämnda situationer:

Ambulans kallas i nedan nämnda situationer:

Läkemedlet eller det redskap som använts när läkemedlet gavs förstörs:

Denna läkemedelsbehandlingsplan har gjorts upp i samarbete med vårdnadshavaren.

Personer som deltagit i att utarbeta läkemedelsbehandlingsplanen

____ / ____ 20__

Daghemsföreståndaren har sett planen

____ / ____ 20__ _____